

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 134/2024
26.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ... , чији је пуномоћник Јасна Мркшић, адвокат из ... , против тужене Основне школе „Душан Јерковић“ из Инђије, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2344/22 од 02.06.2022. године, у седници већа одржаној 26.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде, Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2344/22 од 02.06.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2344/22 од 02.06.2022. године и пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П1 366/21 од 15.03.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године на име трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 107.096,08 динара са законском затезном каматом обрачунатом до 14.05.2021. године у износу од 15.029,26 динара и законску затезну камату на износ главнице од 107.096,08 динара од 15.05.2021. године до исплате и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати 114.764,20 динара са припадајућом законском затезном каматом обрачунатом до 14.05.2021. године у износу од 16.421,37 динара и законску затезну камату на износ главнице од 114.764,20 динара почев од 15.05.2021. године до исплате, као и да јој накнади трошкове парничног поступка са каматом и на име разлике доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године на основицу коју чине износи главнице из става другог и трећег изреке пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 85.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П1 366/21 од 15.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је другим ставом обавезана тужена да тужиљи на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати 107.096,08 динара са законском затезном каматом обрачунатом до 14.05.2021. године у износу од 15.029,26 динара и законску затезну камату на износ главнице од 107.096,8 динара од 15.05.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати 114.764,20 динара са припадајућом законском затезном каматом обрачунатом до 14.05.2021. године у износу од 16.421,37 динара и законску затезну камату на износ главнице од 114.764,20 динара почев од 15.05.2021. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи изврши уплату разлике доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године на основицу коју чине износи главнице из става другог и трећег изреке пресуде. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 47.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом шестим изреке, тужиља је ослобођена од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2344/22 од 02.06.2022. године, одбијена је жалба тужене и првостепена пресуда потврђена.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом да се о истој одлучује као о посебној ревизији применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По одредби члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни суд је имајући у виду различиту судску праксу апелационих судова у истој чињеничноправној ситуацији дозволио одлучивање о посебној ревизији тужене.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни и суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у спорном периоду била у радном односу код тужене, на радном месту Тужена јој је обрачунавала и исплаћивала плату тако што је основицу, коју утврђује Влада Републике Србије, множила са коефицијентом радног места тужиље 6,30. Пошто је тако добијена висина

основне плате, у спорном периоду, била нижа од износа минималне зараде, тужена је тужилји по потреби вршила корекцију плате до износа минималне зараде. У обрачунским листама плата тужилје није исказивана као посебна ставка накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област, а на основу присуства на раду тужилје и критеријума у упоредним важећим Посебним колективним уговорима у РС, који се односе на предузећа која се финансирају из буџета и који су важећи у истом временском периоду на који се односи потраживање тужилје.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови налазе да тужилји у спорном периоду нису исплаћиване накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да када се коефицијент тужилје помножи са ценом рада, плата није одговарала висини минималне зараде, на основу чега су извели закључак да у коефицијенту за обрачун плате тужилји нису биле садржане предметне накнаде и из ових разлога су усвојили тужбени захтев у одређеним износима, као и захтев за уплату разлике доприноса на одређене износе код надлежног фонда ПИО.

Према становишту Врховног суда, ревизијом се основано указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. став 1. тачка 3. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01 ... 21/16) који се примењује и на школе-установе основане ради обезбеђивања и остваривања права утврђених законом и остваривања другог законом утврђеног интереса у области образовања, прописано је да се овим законом уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања изеђу осталих и запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Чланом 4. став 2. истог закона, прописано је да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Коефицијенти за обрачун и исплату плате запослених у школама одређени су Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 44/01 са изменама). Влада Републике Србије и репрезентативни синдикати закључили су Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ бр. 21/15 и 92/20) којим су поред осталог уредили права, обавезе и одговорности из рада и по основу рада запослених у основним школама, средњим школама и домовима ученика, којима се средства за плате обезбеђују у буџету Републике Србије. Међутим, имајући у виду да истим није уговорено и право запослених на исплату накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, произлази да када су у питању наведене накнаде на запослене у школама се примењују одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама. Овим законом је прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спремност, као и да садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Такође, иако се из коефицијента основне плате за тужилју од 6,30 и у исплатним листама, не види који проценат или номинални износ представљају наведене накнаде, сама та чињеница не ствара основ за њихову исплату на начин како су то нижестепени судови утврдили (параметрима из важећих Колективних уговора у РС, који се односе на предузећа која се финансирају из буџета), нити подразумева да део коефицијента тужилје поуздано не садржи предметне трошкове. Код овако утврђене чињеничне и правне ситуације, по оцени Врховног суда тужилја нема право на тражене накнаде, јер јој је тужена плата обрачунавала и исплаћивала у складу са

утврђеним коефицијентом (у којем су према законској одредби садржани додаци за исхрану и регрес), због чега су пресуде преиначене, а тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован, и следом тога и захтев за исплату разлике доприноса код надлежног фонда ПИО.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку, те је тужиља обавезана да јој накнади парничне трошкове у износу од 36.000,00 динара, применом члана 153, 154, 163. и 165. став 2. ЗПП. Туженој су досуђени опредељени трошкови парничног поступка, на име ангажовања јавног правобранилаштва на основу одредбе члана 162. ЗПП и обухватају састав састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), па је одлучено као у ставу трећем изреке. Тужиља није обавезана да туженој накнади трошкове на име судских такси, сходно члану 10. Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...95/18).

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић